

PROGRAMUL NAȚIONAL
de ocupare a forței de muncă al A.N.O.F.M.
pentru anul 2017

Anual, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă întocmește **Programul național de ocupare a forței de muncă** având în vedere atribuțiile conferite de legislația în vigoare, specifice domeniului său de activitate, pe baza politicilor și strategiilor elaborate de Ministerul Muncii și Justiției Sociale.

Pentru anul 2017, proiectarea programului național de ocupare a avut la bază obiectivele Programului de Guvernare, precum și obiectivele strategice ale Uniunii Europene în materie de ocupare în perspectiva Europa 2020, transpuse în Strategia Națională de ocupare 2015 -2020.

Principiul care a stat la baza elaborării programului este accesul egal la servicii de ocupare și măsuri de stimulare a ocupării fără nici un fel de discriminare. Măsurile care se adresează persoanelor aparținând unor categorii dezavantajate pe piața muncii prevăzute de legislația în materie nu constituie discriminare.

Principalele obiective generale ale Programului de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2017 sunt:

- a) Creșterea șanselor de ocupare și valorificarea competențelor profesionale ale persoanelor în căutarea unui loc de muncă pe piața internă a muncii;
- b) Prevenirea șomajului de lungă durată;
- c) Facilitarea tranziției de la șomaj la ocupare.

Obiectivele specifice ale programului sunt, în principal:

- a) sprijinirea ocupării persoanelor aparținând unor categorii defavorizate ale populației;
- b) stimularea șomerilor în vederea ocupării unui loc de muncă cu accent pe ocuparea tinerilor;
- c) orientarea șomerilor către ocupații și meserii solicitate pe piața muncii locale și sprijinul de a fi cuprinse la programe de pregătire corespunzătoare;
- d) sprijinirea și stimularea angajatorilor pentru ocuparea locurilor de muncă vacante prin încadrarea persoanelor în căutarea unui loc de muncă, cu accent pe grupurile dezavantajate;

- e) încurajarea și stimularea mobilității forței de muncă pentru reducerea dezechilibrelor teritoriale din economia națională;
- f) sprijinirea absolvenților de învățământ superior pentru a dobândi experiență profesională prin efectuarea de stagii profesionale și, corespunzător, stimularea angajatorilor.

Programul național de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2017 s-a elaborat pe baza propunerilor agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă și a agenției municipiului București, propuneri fundamentate pe baza analizei situației economico - sociale înregistrate la nivel teritorial.

De asemenea, au fost luate în considerare evoluția rezultatelor aplicării planurilor și programelor în domeniul ocupării din ultimul an, nivelul de atractivitate a unor măsuri de stimulare a ocupării, precum și alte elemente de fundamentare, cum sunt:

- nivelul și structura șomajului pe forme de indemnizare, pe medii rezidențiale, pe sexe, pe vârste, nivel de pregătire profesională, repartizarea teritorială a șomajului etc.;
- numărul de personal care lucrează în agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă;
- evoluția locurilor de muncă vacante declarate de angajatori în perioada primelor 8 luni ale anului 2016 și comparația cu evoluția din anul anterior;
- Prognoza șomajului înregistrat pentru anul 2017 efectuată de Comisia Națională de Prognoză („Prognoza pe termen mediu 2016 - 2020, prognoza de toamnă 2016, noiembrie 2016” și „Prognoza pe termen mediu 2016 - 2020, prognoza de iarnă 2017, ianuarie 2017”);
- situația intrărilor în șomaj în anul 2016.

La fundamentarea acestui program s-au avut în vedere și țintele strategice din documentele programatice adoptate la nivel național, cu mențiunea că nu numai Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă contribuie la atingerea acestora, chiar dacă este un actor important pe piața muncii, eficiența acțiunilor agenției fiind direct dependentă de indicatorii conjuncturali care reglează piața muncii.

Actele normative care au stat la baza proiectării programului și definirii principalilor indicatori cantitativi sunt Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, și a întregului pachet de norme și proceduri adoptate pentru aplicarea acesteia, Legea nr. 72/2007 privind stimularea încadrării în muncă a elevilor și studenților și Legea nr. 335/2013 privind efectuarea stagiului pentru absolvenții de învățământ superior, precum și fundamentarea proiectului Bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2017.

Măsurile prevăzute a se implementa prin **Programul național de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2017** au în vedere ambele segmente ale pieței muncii și constau în:

- acordarea de servicii gratuite de mediere pe locurile de muncă vacante sau nou create prin furnizarea de informații privind locurile de muncă disponibile și punerea în legătură a persoanelor în căutarea unui loc de muncă cu angajatorii, întocmirea pentru fiecare persoană a unui plan individual de mediere, organizarea bursei generale a locurilor de muncă sau a bursei specializate pentru anumite grupuri țintă în funcție de nevoile pieței muncii. Pentru aceasta, agențiile teritoriale vor acționa pentru dezvoltarea relațiilor parteneriale cu angajatorii, punându-se accent pe calitatea selecțiilor și repartițiilor de personal în conformitate cu cerințele locurilor de muncă;
- acordarea de servicii gratuite de informare și consiliere profesională persoanelor în căutarea unui loc de muncă, prin furnizarea de informații privind piața muncii și evoluția ocupațiilor, evaluarea și autoevaluarea personalității în vederea orientării profesionale, dezvoltarea abilității și încrederii în sine a persoanelor în căutarea unui loc de muncă, precum și instruirea în metode și tehnici de căutare a unui loc de muncă, avându-se în vedere și stabilirea nivelurilor de ocupabilitate a persoanelor;
- stimularea reîncadrării în muncă prin completarea veniturilor salariale pentru șomerii care se încadrează înainte de expirarea plății indemnizației de șomaj, dar și prin acordarea unei prime de activare pentru șomerii neindemnizați care se încadrează în muncă pentru o perioadă mai mare de 3 luni, încercându-se astfel prevenirea șomajului de lungă durată;
- încurajarea și stimularea mobilității forței de muncă prin acordarea de prime de încadrare, instalare și de relocare, după caz;
- organizarea și valorificarea cursurilor de formare profesională pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, urmărindu-se ca la absolvire rata de succes, respectiv încadrarea în muncă să fie cât mai ridicată;
- acordarea gratuită de servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau inițierea unei afaceri, în scopul creșterii gradului de ocupare prin înființarea propriei afaceri;
- acordarea de subvenții angajatorilor pentru încadrarea persoanelor aparținând unor categorii dezavantajate sau cu acces mai greu pe piața muncii: tineri NEETs, șomeri de peste 45 de ani, șomeri care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale, șomeri de lungă durată, persoane care mai au 5 ani până la îndeplinirea condițiilor de pensionare, absolvenți de învățământ și absolvenți cu dizabilități, corelată cu o consiliere profesională adecvată în rândul tinerilor, persoane cu handicap;
- acordarea de acompaniament personalizat tinerilor cu risc de marginalizare socială prin încheierea de contracte de solidaritate și oferirea de servicii specifice, inclusiv prin acordarea de subvenții angajatorilor de inserție care încadrează persoane din această categorie;
- asigurarea tranziției absolvenților de învățământ superior de la sistemul de educație la piața muncii, de a consolida competențele și abilitățile profesionale

pentru adaptarea la cerințele practice și exigențele locului de muncă și pentru o mai rapidă integrare în muncă, precum și de dobândire de experiență și vechime în muncă și, după caz, în specialitate, prin susținerea financiară la cererea angajatorilor a programelor de stagii profesionale.

- stimularea încadrării elevilor și studenților pe perioada vacanței.

Programul național de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2017 a fost proiectat astfel încât măsurile ce vor fi implementate să fie orientate către reprezentarea echilibrată a tuturor categoriilor de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, punându-se accent pe măsurile de mediere, de informare și consiliere/orientare profesională, furnizarea de pachete personalizate de măsuri active de ocupare, consolidarea relațiilor cu partenerii sociali.

Ținând cont de evoluția șomerilor înregistrați în evidențele ANOFM, de fluxurile intrărilor și ieșirilor din șomaj în ultimii ani, de estimările Comisiei Naționale de Prognoză privind șomajul pentru anul 2017, agenția își propune pentru anul 2017, cuprinderea în programe de măsuri active a cel puțin **791.310 de persoane**.

Totodată, cel puțin **521.295** persoane vor fi cuprinse în servicii de medierea muncii, iar **379.600** persoane vor beneficia de servicii de informare și consiliere profesională (anexa nr. 1).

Menționăm că cel puțin 40% dintre persoanele care vor fi cuprinse în servicii de ocupare (**791.310 de persoane**) vor fi încadrate în muncă (**323.520**).

Ca serviciu de bază al agenției, medierea muncii va avea o contribuție importantă la ocuparea persoanelor înregistrate, cu mențiunea că în cazul persoanelor care necesită intervenție specială, acest tip de serviciu va fi însoțit, la pachet, de alte servicii și măsuri de stimulare a ocupării, care se vor adresa atât persoanelor, cât și angajatorilor.

Astfel, **280.577 persoane**, circa 87 % din programul de ocupare, vor fi încadrate ca urmare a medierii muncii, iar **79.753 persoane** prin alte tipuri de măsuri active, prevăzute atât în Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare (anexa nr. 2), Legea nr. 335/2013 privind efectuarea stagiului pentru absolvenții de învățământ superior, precum și Legea nr. 72/2007 privind stimularea încadrării în muncă a elevilor și studenților.

Numărul de persoane care urmează a fi ocupate și tipurile de măsuri finanțate direct din bugetul asigurărilor pentru șomaj (indicatori fizici care sunt structurați pe județe în anexa nr. 3) se prezintă astfel:

- **34.498** persoane prin stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a anumitor categorii de persoane prin subvenționarea locurilor de muncă:
  - **15.740** persoane prin subvenții acordate angajatorilor pentru încadrarea persoanelor în vârstă de peste 45 de ani sau șomeri care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale;
  - **6.380** persoane prin subvenții acordate angajatorilor pentru încadrarea absolvenților de învățământ;

- **5.955** persoane prin subvenționarea cheltuielilor cu forța de muncă efectuate în cadrul realizării unor programe care au ca scop ocuparea temporară a forței de muncă din randul șomerilor, pentru executarea de lucrări și activități de interes pentru comunitățile locale;
  - **3.750** persoane prin subvenții acordate angajatorilor pentru încadrarea tinerilor NEETs;
  - **1.550** persoane prin subvenții acordate angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor neindemnizați (SLD);
  - **315** persoane prin subvenții acordate angajatorilor pentru încadrarea persoanelor care mai au 5 ani până la îndeplinirea condițiilor legale de pensionare,
  - **225** persoane prin subvenții acordate angajatorilor pentru încadrarea persoanelor cu handicap,
  - **583** persoane prin subvenții acordate angajatorilor de inserție pentru încadrarea tinerilor cu risc de marginalizare socială în baza contractelor de solidaritate.
- **10.575** persoane ca urmare a valorificării competențelor obținute la finalizarea cursurilor de formare profesională,
  - **13.915** persoane prin completarea veniturilor salariale pentru șomerii care se încadrează înainte de expirarea perioadei pentru care primesc indemnizație de șomaj , din care **1.005** șomeri din rândul absolvenților de învățământ,
  - **14.280** șomeri neindemnizați beneficiari de prima de încadrare;
  - **3.135** persoane prin acordarea primelor de mobilitate a forței de muncă (cuprinse în Programul de mobilitate a forței de muncă),
  - **3.180** absolvenți beneficiari de primă de încadrare,
  - **170** persoane prin servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau inițierea unei afaceri.

Programul național de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2017 vizează ocuparea unor persoane care au acces mai greu pe piața muncii (anexa nr. 4), dintre care menționăm:

- **4.415** persoane de etnie romă;
- **334** persoane cu handicap;
- **185** tineri care au părăsit sistemul instituționalizat de protecție a copilului;
- **20** persoane eliberate din detenție;
- **10** cetățeni străini.

După forma de șomaj (indemnizați sau neindemnizați), structura persoanelor ce vor fi ocupate prin program, a fost proiectată astfel încât să se asigure un echilibru între cele

două categorii. Din totalul celor **323.520** de persoane propuse a fi ocupate, **62,94 %** vor fi șomeri neindemnizați (**203.618 persoane**), **32,21%** șomeri indemnizați (**104.217 persoane**), iar **4,85 % (15.685)** alte persoane în căutarea unui loc de muncă aflate în evidența ANOFM.

De asemenea, programul prevede încadrarea în muncă a **7.115 șomeri de lungă durată**, din care **2.335 sunt tineri sub 25 ani**, iar **4.780** sunt șomeri de lungă durată **cu vârsta de peste 25 ani** (anexa nr. 5).

Pentru anul 2017, în programul de ocupare s-a prevăzut încadrarea în muncă a **139.193 femei** (aprox. 43% din program) și **184.327 bărbați** (anexa nr. 6).

Structura **pe categorii de vârste** a programului (anexa nr. 7) este în concordanță cu structura numărului de șomeri înregistrați, pe categorii de vârstă, și prevede ocuparea a:

- **65.252** persoane sub 25 ani (21,36 % din program), din care **22.940** tineri NEETs;
- **81.211** persoane între 25-35 ani (25,02 % din program);
- **89.144** persoane între 35-45 ani (27,40 % din program);
- **87.913** persoane peste 45 ani (26,21 % din program), din care **31.293** persoane peste 55 ani.

Structurat **pe mediile de proveniență (urban sau rural)**, programul prevede ocuparea a **184.301 persoane din mediul urban** (56,97 % din total program) și **139.219 persoane din mediul rural**, respectiv 43,03 % din total program (anexa nr. 8). Această structură este determinată și de oferte mai mari de angajare în mediul urban.

Programul național de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2017 cuprinde și Programul de mobilitate a forței de muncă (conform anexei nr.14). Acesta prevede încadrarea a 3.135 persoane astfel:

- **a) 1.676 persoane** prin încadrarea într-o localitate la o distanță mai mare de 15 km de localitatea de domiciliu sau reședință (prima de încadrare);
- **b) 873 persoane** prin încadrarea într-o altă localitate situată la o distanță mai mare de 50 km cu schimbarea domiciliului (prima de instalare), din care:
  - ✓ **b.1.) 445 persoane** care se încadrează în muncă, potrivit legii, într-o altă localitate și, ca urmare a acestui fapt, își schimbă domiciliul; art.75, alin.2, lit.a;
  - ✓ **b.2.) 154 persoane** care se încadrează în muncă și care își schimbă domiciliul sau își stabilesc reședința, în situația în care sunt însoțite de membrii familiei art.75, alin.2, lit.b;
  - ✓ **b.3.) 104 persoane** care se încadrează în muncă conform art.75, alin.3;
  - ✓ **b.4.) 170 persoane** care se încadrează în muncă și îndeplinesc condițiile de acordare a primei de instalare (art.75, alin.4) astfel:
    - **b.4.1.) 69 persoane** conform alin.(2) lit.a);

- **b.4.2.) 52 persoane** conform alin.(2) lit.b);
- **b.4.2.) 49 persoane** conform alin.(3);

➤ **c) 586 persoane** prin prima de relocare.

Pentru anul 2017, în scopul creșterii gradului de ocupare a persoanelor din mediul rural sau a persoanelor din localități urbane care au probleme de reintegrare socială, ANOFM a inclus în **Programul național de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2017: Programul 153, special pentru 153 de localități din mediul rural** (anexa nr. 9); **Programul 53, special pentru 53 de localități urbane** (anexa nr. 10).

Criteriile principale care au stat la baza stabilirii localităților au fost: ponderea mare a șomerilor în total populație activă și gradul redus de dezvoltare economică. Prin implementarea acestor programe se estimează ocuparea unui număr total de **12.720 persoane**, respectiv **4.180 persoane** în localitățile rurale și **8.540 persoane** în cele urbane.

Ținând cont că ANOFM este implicată în implementarea Strategiei Guvernului României de Incluziune a persoanelor de etnie roma 2012-2020, s-a propus **Programul 145, special pentru comunități cu număr mare de etnici romi** (anexa nr. 11), în sprijinul realizării căruia vor veni acțiunile desfășurate de serviciul public de ocupare cum sunt: informarea privind serviciile de ocupare în comunitățile cu populație numeroasă de etnici romi, acțiuni ce se vor desfășura în limita bugetului alocat la nivel teritorial, bursa locurilor de muncă și dezvoltarea colaborării cu reprezentanții romilor. Prin acest program special se estimează ocuparea a **2.400 persoane**, aprox. 54 % din numărul total al persoanelor de etnie roma propuse a fi ocupate în anul 2017 prin programul național.

Pentru anul 2017, s-a propus **Programul special stagii profesionale pentru absolvenții de învățământ superior** prin care să fie ocupați **372 de tineri** pentru care Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă să acorde subvenții din bugetul asigurărilor de șomaj în condițiile prevăzute de Legea 335/2013, inclus în **Programul național de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2017**.

Programul special stagii profesionale pentru absolvenții de învățământ superior pentru anul 2017 este structurat pe categorii de tineri și este prezentat în anexa nr. 12.

În cadrul acestor programe speciale, accentul se pune pe acțiuni personalizate, în mod special pe servicii de medierea muncii, știut fiind faptul că ocuparea se poate realiza pe locurile de muncă vacante declarate de angajatori, conform prevederilor legale, și pe servicii de consiliere profesională, de calitate a căreia depinde orientarea persoanelor aflate în căutare de loc de muncă fie direct către locuri de muncă disponibile, fie prin asocierea cu alte măsuri de sprijin al ocupării.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a inclus în **Programul național de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2017** un **Program special pentru elevi și studenți**, care să sprijine încadrarea pe durată determinată (potrivită nivelului lor de pregătire), de maximum 60 zile lucrătoare într-un an calendaristic, pe perioada vacanțelor, a studenților și elevilor, în conformitate cu prevederile Legii nr. 72/2007 și a normelor metodologice aprobate prin H.G. 726/2007.

Acest program are în vedere deprinderea elevilor și studenților cu activitatea în muncă și obținerea de venituri din muncă. Prin program s-a propus ocuparea pe perioada vacanțelor a **1.872 persoane**, din care: **1.274 elevi și 598 studenți** (anexa nr. 13).

Menționăm că în cadrul programului de ocupare este inclus și Programul de ocupare pentru tinerii cu risc de marginalizare socială pentru anul 2017, care face obiectul unui document distinct, conform prevederilor Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă va externaliza o parte din serviciile specializate în județele în care s-au identificat premise pentru contractarea cu furnizori de servicii acreditați, sau autorizați, după caz, pentru a degreva personalul existent de o parte din sarcini. Nu toate județele au planificat externalizarea de servicii. În funcție de nevoile și evoluțiile pe piața muncii locale, acest program se va putea modifica, astfel încât să se poată asigura personalizare și calitatea serviciilor specializate, mai ales pentru anumite categorii de persoane, cum ar fi: persoane de etnie roma, persoane cu handicap, tineri care au parasit sistemul de protecție a copilului etc.

Pentru anul 2017 s-a prevăzut ca cel puțin **4.780 persoane** să fie cuprinse în servicii pentru care se semnează contracte de externalizare, urmând ca cel puțin **772 persoane** să fie ocupate ca urmare a participării la aceste servicii. Structura pe tipuri de servicii este prezentată în anexa nr.15.

Prin proiectul bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2017, au fost alocate **262,6 mil lei** pentru măsurile active de stimulare a ocupării propuse a fi implementate, ceea ce reprezintă cca. **23,01 %** din totalul cheltuielilor bugetului anual .

În implementarea programului este posibil să întâmpinăm o serie de dificultăți legate de:

- reticența angajatorilor cu privire la încadrarea persoanelor vulnerabile pe piața muncii, determinate de unele constrângeri legislative, astfel încât angajatorii își vor îndrepta atenția fie înspre persoanele cu calificări și competențe ridicate, fie către cele cu experiență profesională și capacitate de muncă integrală;
- lipsa experienței profesionale a tinerilor sau a celor care nu au lucrat perioade îndelungate de timp și salariile mici la angajare care pot conduce la șomajul de lungă durată;
- sistemul educațional bazat, cu precădere, pe teorie, legătura cu practica în producție/activitate fiind slab reprezentată pe parcursul perioadei de educație;
- locuri de muncă pe durată determinată, mai ales în sectoare de activitate cu grad mare de vulnerabilitate și de înlocuire a forței de muncă (ex: servicii, comerț cu amanuntul);
- adoptarea cu întârziere a actelor normative subsecvente Legii nr. 76/2002 privind subvenționarea cheltuielilor cu forța de muncă efectuate în cadrul realizării unor programe care au ca scop ocuparea temporară a forței de muncă din rândul șomerilor, pentru executarea de lucrări și activități de interes pentru comunitățile locale, așa cum s-a modificat prin Legea nr. 195/2015.

Implementarea Programului de ocupare poate fi influențată de evoluțiile ulterioare de pe piața muncii, neprevăzute de angajatorii cu care agenția intră în contact, sau care nu au putut fi surprinse în prognozele naționale, de evoluțiile conjuncturale din România, dar și din spațiul european, de reticența angajatorilor cu privire la încadrarea persoanelor vulnerabile pe piața muncii, de calitatea locurilor de muncă vacante oferite de angajatori și de structura acestora pe domenii economice, de adoptarea unor acte normative subsecvente Legii nr. 76/2002 (privind subvenționarea cheltuielilor cu forța de muncă efectuate în cadrul realizării unor programe care au ca scop ocuparea temporară a forței de muncă din rândul șomerilor, pentru executarea de lucrări și activități de interes pentru comunitățile locale), de alocările bugetare aprobate și posibilele rectificări ale bugetului asigurărilor pentru șomaj. În acest context, programul este flexibil, existând posibilitatea modificării acestuia pe parcursul anului.

Reușita implementării programului este determinată de calitatea colaborării cu angajatorii și autoritățile locale, dar și de gradul de încredere al persoanelor în căutare de loc de muncă în serviciile oferite de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Direcția Analiza Pieței Muncii, Programe de Ocupare și de Formare Profesională a Forței de Muncă